

Vergaderjaar 2021–2022

28 089

Gezondheid en milieu

Nr. 227

BRIEF VAN DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 15 juni 2022

Op 1 december 2021 heeft mijn voorganger u het plan van aanpak «Naar een gezondere leefomgeving in de IJmond: aanpak voor het beperken van de luchtverontreinigende uitstoot van Tata Steel Nederland» (bijlage bij Kamerstuk 28 089, nr. 210) aangeboden. Ik heb nadien een aantal malen met uw Kamer van gedachten gewisseld over dit plan en over de milieusituatie rond Tata Steel Nederland in algemene zin.

Met deze brief stel ik u op de hoogte van de tussenresultaten en de voortgang die is geboekt op de verschillende actielijnen uit het plan. Daarnaast informeer ik u over een aantal actualiteiten, waaronder de beleidsreactie op het vorige week gepubliceerde rapport van de GGD en het RIVM «Gezondheid in de IJmond 2020» en het onderzoek van de Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT) rondom het lozen van ladingsresiduen¹.

Voortgang actielijn vergunningen

De vergunning is een belangrijk instrument om emissies terug te brengen. De Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (OD NZKG) scherpt in opdracht van het bevoegd gezag (provincie Noord-Holland) waar mogelijk de vergunning aan. De totale vergunning van Tata Steel bestaat uit een basisvergunning met daarbij een groot aantal deelvergunningen. Tata Steel, bestaande uit circa 18 verschillende werkeenheden, dient met enige regelmaat aanvragen in voor wijzigingen op de vergunning. Het actueel houden van de vergunningen aan de gewijzigde regelgeving, zoals de gewijzigde BBT-conclusies (Europabreed overeengekomen Beste Beschikbare Technieken) is een continu proces. Hieronder worden de belangrijkste aanscherpingen uit de afgelopen periode samengevat.

¹ Zie bijlage

Begin april 2022 heeft de OD NZKG het Vermijdings- en Reductieplan (V&R-programma) van Tata Steel, met daarin de maatregelen om de uitstoot van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) terug te dringen, beoordeeld. De OD NZKG heeft ervoor gekozen prioriteit te geven aan de aanpak van bronnen met de hoogste en meest schadelijke ZZS uitstoot, zoals zware metalen en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK's). Deze maatregelen worden door de OD NZKG in de vergunning en/of maatwerkbesluit vastgelegd. Hiermee wordt tevens een belangrijk deel van de in de Roadmap+ door Tata Steel toegezegde maatregelen verankerd. Ik waardeer het dat de OD NZKG hiermee het V&R-Programma gebruikt om de belangrijkste opgaven rond Tata Steel aan te pakken. Dit is een goede eerste stap om invulling te geven aan de minimalisatie van emissies van ZZS door Tata. De beoordeling van OD NZKG van de maatregelen voor de kleinere bronnen en de ongewone voorvallen loopt nog.

Over de evaluatie van het ZZS-emissiebeleid 2016–2021 bent u separaat geïnformeerd (Kamerstuk 22 343, nr. 330). De effectiviteit van het ZZS-emissiebeleid is gebaat bij het versterken van het VTH-stelsel. Daarom wordt de verbinding gemaakt met het «Interbestuurlijk programma versterking VTH-stelsel». Belangrijk aandachtspunt is daarbij het opdoen en delen van kennis bij bevoegde gezagen. De eerste ervaringen met Vermijdings- en Reductieprogramma's zal ik bundelen en vervolgens bezien welke aanvullingen nodig zijn op het reeds ontwikkelde stappenplan voor het opstellen en beoordelen van deze programma's.

Geurbesluiten

De OD NZKG heeft een definitief geurbesluit genomen. Tata Steel moet daardoor de geuroverlast in de IJmond verder en eerder beperken. Dit gebeurt door het vastleggen van een kleinere geurcontour en het halveren van de tijd waarbinnen Tata Steel die moet realiseren. Een geurcontour is het fysieke gebied waarbinnen geurhinder mag plaatsvinden. De nieuwe maatregelen gaan verder dan de ontwerpbesluiten die de OD NZKG eerder publiceerde. Een opgelegde maatregel op Hoogoven 6, die naar verwachting tot reductie van geur en reductie van ZZS leidt, blijft gehandhaafd.

Afleiden Maximum Toelaatbaar Risico-waarden (MTR)

Zoals eerder aan uw Kamer gemeld, heeft de OD NZKG het Rijk verzocht om voor een aantal stoffen een MTR af te leiden (bijlage bij Kamerstuk 28 089, nr. 210). Dit heeft de OD NZKG gevraagd voor o.a. de vergunning-verlening aan Tata Steel. Het RIVM heeft hierop het ministerie geadviseerd en op vrijwel alle gevraagde MTR's is inmiddels een besluit genomen.

Voortgang actielijn verankeren en monitoren acties uit Roadmap+

In mei 2021 heeft Tata Steel de Roadmap+, versneld op weg naar een betere leefomgeving gepubliceerd. Daarin geeft Tata Steel aan dat zij extra maatregelen treffen om de leefomgeving te verbeteren. Dat doet Tata Steel via extra maatregelen en investeringen, maar ook door het maximaal versnellen van eerder aangekondigde milieuprojecten. Hierover zijn onder andere met mijn voorganger afspraken gemaakt. Het gaat om maatregelen die de neerslag van stof, de geurbelasting, de uitstoot van fijnstof, geluid, licht, en NO_x verminderen alsmede de uitstoot van zware metalen en Polycyclische Aromatische Koolwaterstoffen (PAK's). Ik heb recent met de directie van Tata Steel en de provincie Noord-Holland

gesproken over de voortgang van de maatregelen uit de Roadmap+. In algemene zin kan worden gesteld dat Tata Steel de verschillende projecten conform planning uitvoert. Ik ben daar positief over. De komende tijd moet blijken of met het uitvoeren van de verschillende maatregelen ook de aangekondigde (emissie)reducties worden bereikt. Gelet op het belang hiervan, blijf ik hier scherp op meekijken.

Maatregelen t.b.v. reductie PAK-stoffen

Tata Steel heeft in maart van dit jaar de nieuwe milieu-installatie bij de Koudbandwalserij in gebruik genomen. Hiermee worden er geen PAK-stoffen meer uitgestoten tijdens het gloeien van rollen staal. Hiermee zijn alle maatregelen die zijn aangekondigd om de uitstoot van PAK-stoffen te beperken tijdig uitgevoerd. Tata Steel heeft eerder aangegeven hiermee de uitstoot van PAK-stoffen in 2022 verder te verminderen met circa 50% ten opzichte van 2019².

Uit de eerste metingen, uitgevoerd door een extern ingenieursbureau, blijkt dat de maatregelen die zijn genomen rondom de reductie van PAK-stoffen daadwerkelijk tot de beoogde reductie resulteren. Dat is goed nieuws. De OD NZKG zal de meetresultaten op basis van haar wettelijke bevoegdheid beoordelen. Dit volgt uit het Activiteitenbesluit.

Ontstoffings- en DeNOx-installatie

Tata Steel heeft een contract getekend met één van de hoofdaannemers voor de realisatie van de ontstoffings- en DeNOx-installatie bij de Pelletfabriek. De nieuwe high tech milieu-installatie, met een totale investering van 200 miljoen euro, moet volgend jaar resulteren in 80 procent minder uitstoot van lood, zware metalen en stof bij de Pelletfabriek ten opzichte van 2019. De OD NZKG gaat deze maatregel verankeren in de vergunning. Rijkswaterstaat zal hierbij adviseren over de gevolgen voor de waterkwaliteit indien de nieuwe installaties tot een andere samenstelling van de reeds bestaande en vergunde lozing van afvalwater leiden.

Afzuigkappen Hoogovens

Tata Steel gaat extra afzuigkappen plaatsen bij beide Hoogovens. Het hoofdontwerp voor deze speciale systemen is afgerond en de vergunningen zijn aangevraagd bij de OD NZKG. De start van de constructie van de eerste installatie van Hoogoven 7 is nu gepland voor deze zomer. In totaal gaat Tata Steel de komende twee jaar zes nieuwe afzuigkappen plaatsen. Met deze maatregel gaat Tata Steel naar verwachting een reductie van circa 75% in stofuitstoot bij het aftappen van vloeibaar ruwijzer realiseren.

Vermindering stofverwaaiing bij grondstofopslagen

Op het terrein van Tata Steel liggen diverse grondstoffen als kolen en erts opgeslagen. Bij het afgraven van de opslagen of wanneer de grondstoffen via de transportbanden naar de fabrieken worden verplaatst, kan er stof verwaaien. Door langs het gehele terrein van de kolenopslagen een windscherm te realiseren, wil Tata Steel de verwaaiing fors verminderen.

Tata Steel heeft het hoofdontwerp voor het windscherm klaar en vraagt op korte termijn de vergunningen hiervoor aan. Het bedrijf wil dit najaar starten met de bouw. In 2023 is het windscherm voltooid. In combinatie

² Zoals opgenomen in de ZS-inventarisatie 2019, zie <https://omgeving.tatasteel.nl/zs.html>

met andere maatregelen uit het verbeterprogramma Roadmap Plus is de verwachting dat de neerslag van stof in de directe woonomgeving in 2023 ten opzichte van 2021 met circa 65 procent zal verminderen.

Voortgang actielijn Monitoren en meten directe effecten in de omgeving

Op dit moment vinden meerdere soorten metingen en onderzoeken plaats. Dat betreft zowel monitoring van de emissie (uitstoot) van Tata Steel, als monitoring van stoffen in de leefomgeving rond Tata Steel (structurele monitoring van immissie en incidenteel van depositie).

Gezondheidsmonitor: Gezondheid in de IJmond 2020

GGD Kennemerland en het RIVM hebben in de IJmond over een periode van twaalf jaren drie onderzoeken gedaan naar ontwikkelingen in luchtkwaliteit, de gezondheidssituatie en het medicatiegebruik. De GGD en het RIVM hebben hierover op 9 juni jl. een derde rapport uitgebracht. «Gezondheid in de IJmond 2020». Deze rapporten zijn recent aan u toegezonden (Kamerstuk 22 343, nr. 333). Het GGD-deel van dit rapport beschrijft de gezondheidssituatie in 2012, 2016 en 2020. In het RIVM-deel wordt gekeken naar de periode 2008–2019.

Uit de rapportage van de GGD blijkt dat de ervaren hinder van stof, roet en rook en bezorgdheid over de woonsituatie in de afgelopen jaren in de IJmond is toegenomen. Het deelrapport van het RIVM toont aan dat de medicatie voor een aantal aandoeningen in hoog belaste postcodegebieden in de IJmondregio hoger is dan in woongebieden die verder weg liggen en minder beïnvloed worden door het industrieterrein. Ook de resultaten van de GGD over hinder en bezorgdheid, de ervaren gezondheid en chronische aandoeningen tonen dat de gezondheid van volwassenen in de gebieden met een hoge belasting door fijnstof afkomstig van de basismetaalindustrie ongunstiger is dan van inwoners in gebieden met een lage belasting door fijnstof.

Wonen in de IJmond, een gebied met een relatief hoge milieubelasting, hangt samen met een minder goede gezondheid van de inwoners, ten opzichte van de andere gebieden in de GGD-regio Kennemerland. Ik vind dit zorgelijk.

De gezondheid van de inwoners in de IJmondregio staat voor mij voorop. Ondanks een daling van de fijnstofemissies, zoals blijkt uit de gegevens van het luchtmeetnet, heeft deze verbetering geen merkbaar effect gehad op het medicijngebruik en op chronische aandoeningen in de hoog belaste gebieden in de IJmond. De stappen die Tata Steel zet, moeten leiden tot een gezondere leefomgeving in de IJmond. Zoals eerder in deze brief is beschreven, heeft Tata een maatregelenpakket ingezet die op korte termijn tot verbeteringen moeten leiden (Roadmap+).

De gezondheidseffecten van recent genomen maatregelen zijn nog niet in de gezondheidsmonitor te onderscheiden. De aanbevelingen neem ik mee in de reeds lopende aanpak rondom Tata Steel. Het ministerie gaat in overleg met de IJmondgemeenten en het RIVM bepalen op welke manier deze gezondheidsmonitor een goed vervolg kan krijgen in samenhang met de andere onderzoeken die momenteel lopen.

Aanvullende inzichten n.a.v. onderzoek bronherleiding

De tweede expertbijeenkomst naar aanleiding van het RIVM onderzoek naar de herkomst van neergedaald stof in de regio IJmond heeft op

31 mei 2022 plaatsgevonden. De informatie hierover zal op korte termijn beschikbaar komen op de site van de provincie Noord-Holland. Ik zal uw Kamer hier over informeren.

Stofdepositieonderzoek

In 2020 verzamelde en analyseerde het RIVM neergedaald stof uit de leefomgeving in de IJmond. Hieruit kwam naar voren dat de hoeveelheden lood en PAK in het stof in de IJmond ongewenst zijn voor de gezondheid van kinderen. Het is van belang om in de gaten houden hoeveel stoffen er aanwezig zijn in de leefomgeving van omwonenden en of de situatie verbetert. Daarom vindt een herhaalonderzoek plaats, in opdracht van de provincie Noord-Holland en het Ministerie van IenW. Dit onderzoek is in mei gestart. Er wordt drie keer stof in het voorjaar en drie keer in het najaar verzameld. Naar verwachting zijn de eerste resultaten voor het einde van het jaar beschikbaar. Ik zal uw Kamer hierover informeren.

Kwantitatieve waarden

In het plan van aanpak is aangegeven dat het van belang is om vast te kunnen stellen of de gezondheidsrisico's in de leefomgeving van bewoners in de IJmondregio afnemen. Daarvoor moet duidelijk worden welke waarden behaald moeten worden om het gezondheidsrisico te reduceren. Het RIVM is om advies gevraagd welke waarden behaald moeten worden om het gezondheidsrisico afdoende te reduceren. Het RIVM heeft hierover inmiddels een verkenning opgeleverd, die u als bijlage bij deze brief aantreft.

In de verkenning geeft het RIVM aan dat de vraag naar het ontwikkelen van waarden kansen biedt om oud en nieuw onderzoek te verbinden met verschillende beleidsopgaves. De milieu en gezondheidssituatie rond Tata Steel is immers ook verbonden met externe veiligheid en met klimaatadaptieve maatregelen die eveneens een meerwaarde dienen op te leveren voor de leefomgeving. De optie voor een bredere, integrale aanpak, waarin gezondheid een fundamentele waarde is, verdient daarom aandacht.

Volgens het RIVM ligt het voor de hand om een «proof of concept» te starten, waarin een systematiek ontwikkeld wordt voor een aantal relevante stressoren waarvoor al relatief veel informatie over gezondheidsrisico's beschikbaar is. Dit zou bijvoorbeeld in de vorm van een gezondheidkundige meetlat kunnen. Echter, om een betrouwbare verbinding te kunnen leggen tussen emissies en omgevingswaarden zijn gedetailleerdere gegevens nodig van emissies en emissie-karakteristieken, dan momenteel beschikbaar. Een andere vraag is bijvoorbeeld hoe acute klachten, en de kennis daarover, goed gebruikt kunnen worden. Het doorlopen van dit «proof of concept» zal naast een eerste set van waarden, ook inzichten opleveren in de voorwaarden die vervuld moeten worden om te komen tot praktisch toepasbare kwantitatieve waarden.

Het RIVM geeft aan dat als vuistregel geldt dat als de emissies afnemen, dit ook tot een afname leidt van de gezondheidsrisico's. De ontwikkeling van een meetlat hoeft daarom de inspanningen om snel gezondheidswinst te boeken door emissiereducties niet in de weg staan.

Gelet op het laatste inzicht worden de acties uit het plan van aanpak, die moeten leiden tot emissiereductie, onverminderd doorgezet. Daarnaast

zal ik mij beraden op vervolgstappen naar aanleiding van deze verkenning. Ik zal uw Kamer hierover informeren.

Meetstation Bosweg

Via het luchtmeetnet wordt op een aantal locaties in Noord-Holland de luchtkwaliteit doorlopend gemeten. Zo ook in de IJmondregio. Rondom Tata Steel staan zes vaste luchtmeetstations. In opdracht van de provincie Noord-Holland is het meetstation op de locatie Bosweg, één van de meetstations in Wijk aan Zee, uitgebreid. Naast metingen van PAK's en zware metalen zijn nu ook de concentraties van benzeen, toluen, xyleen en naftaleen terug te vinden. Hiermee wordt de uitstoot van de twee kookfabrieken, bij windrichting Wijk aan Zee, beter in beeld gebracht.

Metingen Kooksfabriek 2

Bewoners hebben een aantal keer de wens naar voren is gebracht voor extra metingen bij Kooksfabriek 2. In het plan van aanpak is daarom opgenomen, dat de OD NZKG zelf emissiemetingen uit gaat (laten) voeren bij de Kooksfabriek 2. In juni wordt het eerste deel van het onderzoek uitgevoerd. Dit betreft de gekanaliseerde bronnen. De resultaten worden in het najaar van 2022 verwacht. De onderzoeksopzet voor het tweede deel, waarin de diffuse bronnen worden gemeten, is voor de zomervakantie gereed. De metingen worden uitgevoerd in het najaar van 2022.

Voortgang actielijn Europese emissienormen

De vergunningen van Tata Steel zijn gebaseerd op Europese normen voor emissies van stoffen en maximale concentraties in de lucht. Binnen deze kaders kan het bevoegd gezag, in dit geval de provincie Noord-Holland, zo scherp mogelijk vergunnen. Voor optimale bescherming van mens en milieu en met het oog op een gelijk speelveld is het belangrijk dat de Europese kaders actueel en ambitieus zijn.

Richtlijn Industriële Emissies

Op 5 april 2022 bracht de Europese Commissie het voorstel uit tot herziening van de Richtlijn Industriële Emissies uit 2010 (hierna: RIE) en de Richtlijn Storten van Afvalstoffen. Het voorstel heeft als doel om op doeltreffende en efficiënte wijze het milieu en de gezondheid van mensen te beschermen tegen negatieve gevolgen van verontreiniging door grote industriële installaties en veehouderijen. Het kabinet is positief over het voorstel waarin de RIE wordt aangescherpt. Een beoordeling van dit voorstel is in mei met uw Kamer gedeeld (Kamerstuk 22 112, nr. 3416).

Een belangrijke aanpassing, die ook in de IJmond kan bijdragen aan het verminderen van de emissies, is de scherpere bepaling over het voorschrijven van emissienormen in vergunningen op basis van de Beste Beschikbare Technieken (BBT). Deze aanpassing stimuleert het bevoegd gezag om emissie-eisen te stellen die, waar mogelijk, aan de strengste kant van de range (laagste emissienormen) zitten, zoals opgenomen in de BBT-conclusies. Verder verduidelijkt de Commissie de regels voor het afwijken van BBT-conclusies.

Luchtkwaliteitsrichtlijn

In maart heb ik u het non-paper aangeboden dat ik aan de Europese Commissie heb gestuurd naar aanleiding van de komende herziening van de Luchtkwaliteitsrichtlijnen (Kamerstuk 30 175, nr. 398). Met dit non-paper geeft Nederland input die de Commissie kan meenemen in het

herzieningsvoorstel dat in de tweede helft van 2022 wordt verwacht. Het document bevat voorlopige denkrichtingen over de belangrijkste aspecten van de herziening van de richtlijnen. De denkrichtingen sluiten aan bij eerder ingenomen standpunten door Nederland. Het Commissievoorstel voor een gewijzigde luchtkwaliteitsrichtlijn verschijnt naar verwachting in het najaar.

Voortgang actielijn nationale regelgeving

Naast het aanscherpen van de vergunningen en de Europese regelgeving, wordt ook bekeken of nationale regelgeving een rol kan spelen in het verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving. Dit sluit aan op de wensen van de provincie Noord-Holland en motie van het lid Boucke (Kamerstuk 32 813, nr. 830). Hieronder informeer ik u over een aantal aanscherpingen die inmiddels zijn voorzien en over de stand van een verkenning naar verdere aanscherpingen.

Knelpunten in wet- en regelgeving

Op 1 april jl. is een brief ontvangen van de OD NZKG waarin een aantal knelpunten wordt geagendeerd³. Een aantal punten uit de brief zijn reeds opgepakt en afgehandeld. Zo is de OD NZKG in de gelegenheid gesteld om mee te lezen op het wijzigingsvoorstel voor de Richtlijn Industriële Emissies en zijn de punten ten aanzien van ZZS geadresseerd in mijn recente brief over de evaluatie van het ZZS-beleid (Kamerstuk 22 343, nr. 330). Een aantal andere punten wordt in overleg met de provincie Noord-Holland en de OD NZKG nader bestudeerd.

Aanscherpingen die reeds zijn voorzien

In het Schone Lucht Akkoord (SLA) is door het Rijk, provincies en gemeenten afgesproken dat provincies en gemeenten zich inzetten om emissiegrenswaarden te vergunnen die zo dicht mogelijk aan de onderkant van de BREF-range liggen, hun vergunningenbestand tijdig te actualiseren en waar nodig toezicht te optimaliseren. In het kader van het Schone Lucht Akkoord werk ik aan het aanscherpen van enkele regels ten aanzien van industriële emissies onder de Omgevingswet. De aanscherping van deze regels is op 3 februari door uw Kamer behandeld. Naar aanleiding hiervan heeft uw Kamer een motie van de leden Beckerman en Van Raan aangenomen (Kamerstuk 33 118, nr. 214), waarin wordt verzocht dat de aanscherping ook op Tata Steel van toepassing is. Wanneer Tata Steel activiteiten uitvoert die onder deze aanscherping van de regelgeving vallen, dan geldt dit ook voor Tata Steel.

Voortgang actielijn effecten waterstofroute op milieu en gezondheid.

De inzet van deze actie is erop gericht om de effecten van de waterstofplannen van Tata Steel op de gezondheid en het milieu onafhankelijk en transparant in beeld te brengen. Dit onderzoek is in de afgelopen periode voorbereid. Om het onderzoek te kunnen uitvoeren is meer informatie nodig van Tata Steel over de milieuprestaties van de toekomstige installaties. Deze informatie is op dit moment nog niet beschikbaar. Naar verwachting ontvangt mijn ministerie voor de zomer van Tata Steel een document met meer informatie over de beschikbaarheid van informatie. Ik zal dit document via de website van het ministerie openbaar maken.

³ <https://odnzk.nl/app/uploads/2022/06/Brief-OD-NZKG-aan-IW-Knellende-wet-en-regelgeving-01042022-met-bijlagen.pdf>

Voor de zomer ontvangt u van de Minister van Economische Zaken en Klimaat, nog een brief over hoe het kabinet de maatwerkafspraken met de grootste industriële uitstoters wil realiseren. In die brief wordt ook ingegaan op de voortgang van de verduurzamingsplannen van Tata Steel voor groene staalproductie in de IJmond en de huidige intensieve inventarisatie-fase voor mogelijke ondersteuning daarvan.

Voortgang actielijn communicatie

Op 14 februari 2022 heb ik, kort na mijn aantreden, een werkbezoek gebracht aan Wijk aan Zee, waar ik met verschillende bewoners en bestuurders heb gesproken over de milieuproblematiek rondom Tata Steel.

Er is doorlopend contact met omwonenden naar aanleiding van binnengekomen vragen. Bij voorkeur worden die persoonlijk beantwoord (telefonisch of soms in de vorm van een gesprek) en anders schriftelijk.

De overleggen tussen medewerkers van Rijk, provincie Noord-Holland en IJmond-gemeenten hebben verder vorm gekregen. Hierin worden de resultaten van de verschillende onderzoeken gedeeld, alsook overige signalen, vragen of zorgen.

Verzoek om gegevens milieuzorgsysteem Tata Steel

De vaste commissie voor Infrastructuur en Waterstaat heeft verzocht het milieuzorgsysteem van Tata Steel en van de bedrijven op het terrein van Tata Steel op te vragen bij Tata Steel en te delen met de Kamer, voorafgaand aan het commissiedebat Externe veiligheid op 22 juni aanstaande.

Eerder heb ik uw Kamer gemeld dat het milieuzorgsysteem van Tata Steel is gecertificeerd conform de ISO 14001:2015 standaard en dat daarmee is voldaan aan het betreffende vergunningvoorschrift (Kamerstuk 28 089, nr. 213).

Conform het verzoek van uw Kamer, heeft mijn organisatie contact gelegd met Tata Steel en het bedrijf gewezen op het verzoek van uw Kamer. Tata Steel heeft aangegeven dat de systematiek van milieuzorgsystemen verankerd is in de (dagelijkse) bedrijfsvoering. Het is daarmee een alledaagse praktijk en niet één document. Tata Steel geeft daarom aan het systeem als geheel niet te kunnen delen. Een nadere toelichting treft u aan in het bijgevoegde memo van Tata Steel.

RIVM-rapport over cumulatie en vergunningverlening ZZS

Mede naar aanleiding van de motie van het lid Grinwis c.s. (Kamerstuk 32 813, nr. 833) heeft het RIVM een verkenning uitgevoerd wat nodig en mogelijk is om de problematiek van «cumulatie» van risico's van chemische stoffen in de omgeving via vergunningverlening aan te kunnen pakken. De verkenning is als bijlage bij deze brief gevoegd.

Het RIVM concludeert dat op dit moment onvoldoende methodieken beschikbaar zijn om nu direct al in het proces van vergunningverlening met de cumulatie van chemische stoffen rekening te kunnen houden. In de verkenning wordt een aantal waardevolle suggesties gedaan die inzetbaar kunnen zijn bij vergunningverlening. Het RIVM adviseert deze nader te onderzoeken en daarbij ook na te gaan waar het meenemen van cumulatie-effecten het meest zinvol is. Ik neem deze aanbevelingen mee in een tweede fase van dit onderzoek. Vanzelfsprekend zal ik de Kamer op de hoogte houden van de vorderingen.

Voortgang onderzoek ladingresten

Met deze brief ontvangt u het door mij op 15 februari jl. aan u toegezegde rapport: «Onderzoeksrapport ladingresiduen; een onderzoek naar het lozen van ladingresiduen van schepen afkomstig van Tata Steel.»

Dit onderzoeksrapport is het eerste deel van een tweedelig onderzoek van Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) naar mogelijke lozingen van ladingresiduen vanaf zeeschepen die Tata Steel als bestemming hadden. Dit eerste deelonderzoek beschrijft de relevante wet- en regelgeving, het toezicht daarop en een overzicht van de inspectieresultaten van ILT en andere toezichthouders uit de afgelopen vijf jaar bij deze zeeschepen.

Met dit onderzoek is nagegaan of er – op basis van de inspectieresultaten van de ILT en de andere toezichthouders – aanwijzingen zijn dat er illegale lozingen plaatsvinden van ladingresiduen bij schepen die bij Tata Steel hebben gelost.

In totaal hebben in de afgelopen vijf jaar 560 inspecties plaatsgevonden bij de schepen aan de kade van Tata Steel. Dat komt neer op gemiddeld minimaal twee inspecties per week. In 2020 en 2021 zijn minder inspecties uitgevoerd vanwege de coronapandemie. Er zijn geen overtredingen met betrekking tot het lozen van ladingresiduen geconstateerd.

Port of Amsterdam en de Kustwacht zien wel een toename van schepen die met een vervuild dek willen vertrekken. Ook worden schepen met een vervuild dek op de Noordzee aangetroffen. Het meenemen van ladingresten is niet verboden als die in een andere haven wordt afgegeven. Toezichthouders treden preventief op als schepen met vervuilde dekken of niet opgeruimde ladingresten willen vertrekken uit een haven. Het restant of het vuil kan door wind, regenval of de zeegang van boord spoelen, waardoor een illegale lozing ontstaat en de zee wordt vervuild.

De komende periode intensificeert de ILT het toezicht om de bevindingen van de Port of Amsterdam en de Kustwacht te onderzoeken. Dat vormt het tweede deelonderzoek. Met inspecties en drones wordt dit toezicht uitgevoerd. De resultaten worden eind 2022 verwacht. Deze resultaten zullen begin 2023 aan de Kamer worden gemeld. Ook bekijkt de ILT hoe de naleving het beste kan worden bevorderd of verbeterd. Zodat het risico op vervuiling door illegale lozingen wordt verkleind in het belang van een schone zee.

Tot slot

Ik vind het van belang dat de leefomgeving rondom Tata Steel zo snel mogelijk schoner, veiliger en gezonder wordt. In deze brief heb ik een toelichting gegeven op de voortgang. Daaruit blijkt dat hieraan door zowel het bedrijf zelf als de gezamenlijke overheden hard wordt gewerkt.

Ondanks dat, zal het tijd kosten voordat de verbeteringen merkbaar en tastbaar worden. Er moeten immers fabrieken en productieprocessen worden aangepast en verbeterd, en dat is complex. Dat geldt niet in de laatste plaats voor de transitie van het bedrijf naar staalproductie met behulp van groene elektriciteit en waterstof. Zodra die transitie is

afgerond, zullen oude en (meer) vervuilende onderdelen sluiten. Het is daarom zaak dat zowel de overheden als het bedrijf hier maximaal vaart achter zetten. Ook ik zal mij hier de komende periode voor inzetten.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
V.L.W.A. Heijnen